

Notat om domme og afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol fra april 2011.

Gluhakovic mod Kroatien (dom af 12. april 2011). Klager, som var fraskilt, fremhævede i sin henvendelse til Menneskerettighedsdomstolen, at han ikke kunne udnytte sin ret til samvær med sin datter, da de kroatiske myndigheder ikke tog hensyn til hans arbejdstid og arbejdssted ved fastsættelsen af samvær. Klager arbejdede i Italien, men de kroatiske myndigheder havde fastsat, at samværet skulle finde sted på rådgivningscentre i Kroatien på faste ugentlige tidspunkter, hvilket medførte, at klager ikke havde samvær med sin datter fra juni 2007. Menneskerettighedsdomstolen anførte indledningsvis, at klagers rejser mellem Kroatien og Italien på bestemte dage havde gjort det besværligt for klager at udnytte sin ret til samvær med sin datter, ligesom rådgivningscentre i øvrigt var uegnede til afholdelse af samvær. Selvom de kroatiske domstole i 2008 fastslog, at samværet skulle foregå på dage, hvor klagers arbejdstid tillod det, havde myndighederne fortsat ikke angivet, hvor samværet skulle finde sted. Menneskerettighedsdomstolen konkluderede herefter, at de kroatiske myndigheder ikke havde opfyldt den positive forpligtelse til at sikre beskyttelsen af klagers privat- og familieliv i medfør af artikel 8 (*ret til respekt for privatliv og familieliv*).

Ruslands Republikanske Parti mod Rusland (dom af 12. april 2011). Klager var et politisk parti, som blev stiftet i 1990 og registreret hos de russiske myndigheder i 2002. I 2006 afslog den russiske justitsminister at registrere nogle ændringer af partiets adresse og ledelse, som var blevet besluttet på en ekstraordinær generalforsamling, under henvisning til, at generalforsamlingen ikke var afholdt i overensstemmelse med lovgivningen eller partiets vedtægter, og dermed ikke havde sikret medlemmernes rettigheder. Herudover blev partiet opløst af den russiske højesteret, da partiet ikke efterkom kravet om mindst 50.000 medlemmer, ligesom det ikke havde et tilstrækkeligt antal regionale afdelinger med over 500 medlemmer. Menneskerettighedsdomstolen tog i sin afgørelse stilling til såvel det russiske justitsministeriums afvisning af at registrere ændringer samt den russiske højesterets opløsning af partiet. Menneskerettighedsdomstolen konstaterede indledningsvis, at de russiske myndigheder ved afvisningen af at registrere klagers nyvalgte ledelse skabte store udfordringer for klager, og dermed krænkede klagers forsamlings- og foreningsfrihedsret. Menneskerettighedsdomstolen fandt ikke, at det var nødvendigt for de russiske myndigheder at blande sig i klagers interne anliggender for at beskytte medlemmernes rettigheder. Hvad angik opløsningen af partiet, konstaterede Menneskerettighedsdomstolen, at partiet var et af de ældste politiske partier i Rusland, og at der ikke var tvivl om, at partiet var demokratisk. Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at det blandt Europarådets medlemsstater ikke er en ubekendt praksis at fastsætte minimumsmedlemstal for politiske partier. Dog var det russiske minimumstal, som i 2001 blev femdoblet fra 10.000 til 50.000 medlemmer, det højeste i Europa. Menneskerettighedsdomstolen bemærkede, at et krav om et meget stort antal medlemmer alene er berettiget, hvis det ikke hindrer etableringen og funktionen af en flerhed af politiske partier, som kan varetage forskellige samfundsgruppers interesser i det politiske system. Menneskerettighedsdomstolen fandt herefter ikke, at kravet om mindst 50.000

medlemmer kunne anses for ”nødvendigt i et demokratisk samfund”. Menneskerettighedsdomstolen anerkendte, at Rusland som følge af Sovjetunionens opløsning kunne have særlige grunde til at begrænse regionalt baserede partier. Reglen om regional repræsentation blev dog først vedtaget i 2001 – 10 år efter Sovjetunionens opløsning. Menneskerettighedsdomstolen konstaterede, at klager ikke var et parti med særlige regionale interesser, og fandt herefter ikke, at kravet om bred regional repræsentation var egnet til at forfølge et legitimt formål om at sikre landets sammenhængskraft. Menneskerettighedsdomstolen konkluderede på den baggrund, at der forelå en krænkelse af artikel 11 (*forsamlings- og foreningsfrihed*).

M. mod Schweiz (dom af 26. april 2011). Klager, der var schweizisk statsborger, havde i en årrække boet i Thailand. Den schweiziske ambassade i Thailand udstedte i 1997 et nyt pas til klager, der blev fornyet i 2003. I oktober 2004, før passet udløb, ansøgte klager om et endnu en fornyelse, hvilket klager havde behov for, da han ønskede at gifte sig med en thailandsk statsborger. Klagers ansøgning blev videresendt til det schweiziske politi, der siden juni 2003 havde eftersøgt klager for bedrageri. De schweiziske myndigheder ønskede derfor kun at udstede et laissez-passer, som alene tillod klagers tilbagerejse til Schweiz. Menneskerettighedsdomstolen anførte, at det forhold, at klager ikke var i besiddelse af et gyldigt pas, kunne give anledning til problemer, f.eks. hvis klager ønskede at indgå ægteskab med en thailandsk statsborger eller registrere et barn født i Thailand hos de schweiziske myndigheder. Afslaget på at forny passet var derfor et indgreb i klagers ret til privat- og familieliv. Menneskerettighedsdomstolen fandt imidlertid, at klager, der havde levet uden et gyldigt pas i 6 år, måtte have været klar over, at der blev foretaget en efterforskning mod ham i Schweiz, og at han ved at nægte at vende tilbage til Schweiz bevidst undgik strafforfølgning. Menneskerettighedsdomstolen anerkendte, at de schweiziske myndigheders afslag på at forny klagers pas – for dermed at få klager til at vende tilbage til Schweiz – var egnet til at varetage det berettigede hensyn til bekæmpelse af kriminalitet, ligesom afslaget måtte anses for proportionalt. Menneskerettighedsdomstolen konkluderede herefter, at der ikke forelå en krænkelse af artikel 8 (*ret til respekt for privat- og familieliv*).